

Unínske noviny

o b č a s n í k o b y v a t e ľ o v o b c e U n í n

číslo 3 / ročník XVIII.

nepredajné

Vianoce 2020

Nový rok nastal,
všetci sa radujeme
a tomu starému pekne
podakujeme.
Ďakujeme Ti všetci,
rok starý, že sme Ťa prezili
v radosť a zdravie.
Šťastný, veselý
radosť nový rok,
Božieho požehnanie
na každý váš krok.
Do duše milosti,
do srdca radosti,
k práci zdraviečka,
a na stôl chlebička.
Veľa lásky, zdravia a radosť
do nového roku želá všetkým
Redakcia Unínskych novín.

Foto: M. Hoferka

Drahí Unínčania

Rád by som sa s vami podelil o moju tohtoročnú skúsenosť. Totiž už od malička som bol vedený mojimi rodičmi do lesa a to z dôvodu turistiky, alebo z toho druhého a to za účelom zberania hřibov. Vôňa lesa, dobanie datľa do kôry stromu, stretnutie vyplašenej srnky, vôňa ihličia, či radosť z nájdenia vytúženého dubáka sú neoddeliteľnou súčasťou môjho života, teda samozrejme okrem iného. A tak tomu bolo aj tento rok. Dubáková sezóna mala tohto roku tri fázy. Prvá bola za horúcich predletných chvíľ, pri stekani potu na čele a odháňaní otravných komárov. Dva až tri týždne júnovej radosť z nájdenia vzácneho pokladu lesných záhoráckych lúk. Druhá bola v septembri a trvala veľmi krátko, asi len týždeň, za to sa ukázalo, že okolo Sedembolestnej je čas, ktorý skoro nikdy nesklame a oplatí sa ísť do lesa s jasným účelom. No a teraz smerujem k tej poslednej. Táto fáza bola pre mňa výnimočná a to z niekoľkých dôvodov. Po prvé, nastala neskoro, až na konci októbra a vyzeralo to, že už ani nepríde. Ale prišla. Najprv nám chýbal dážď a potom ho zase bolo až príliš veľa, ale nakoniec sme sa dočkali. Po druhé, tento čas bol tiež poznačený pandemiou a opatreniami, ktoré prenikli až za hranice lesa a to veľmi citelne, niekedy som mal pocit, že som v tej hore sám. Písal sa 25. október roku Pána 2020. Bola nedeľa. Ráno som vstal, odslúžil som svätú omšu o 7 hodine v šaštínskej bazilike, zjedol raňajky a zapil kávou. Potom som si položil otázku: a čo teraz s časom? Toto sa mi často nestáva, lebo nedelne doobedia trávim spovedaním, alebo slúžením omši, ale teraz to bolo inak a to z dôvodu koronavírusu. Kostoly boli pre veriacich zatvorené. A tak som sa rozhodol pre nedeľný hřibový výlet do šaštínskeho lesa. Mrholilo, ale to bolo asi mojou výhodou, lebo som málokoho stretol. Ani som nemal najprv v pláne ísť hľadať hřiby dubové, lebo som myslel, že už nerastú. Šiel som na modráky, ale som si povedal, vyskúšam to mrknúť. A keď som šliapal na bicykli prišiel moment, kedy som z neho skoro zletel, lebo som v rýchlosti zazrel hřib. Zišiel som z bicykla a zistil, že to bol pravý, nefalšovaný dubák. No, ale po ňom som zazrel jeho bratov, bratrancov z prvého aj druhého a aj tretieho kolena, dokonca aj tety a ujov a tak som mal za chvíľu plný kôš. Prečo som ich toľko našiel? Lebo som bol v správny čas na správnom mieste. Bol som tam sám a využil príležitosť. Milí obyvatelia Unína, bez ohľadu na to, či sme veriaci, alebo nie,

potrebujeme čas, ako tento. Advent, Vianoce, to je výnimočný priestor na to, aby sme si poupratovali v sebe, potriedili myšlienky, stíšili sa, otvorili sa viac na lásku a dobro, uvideli smútok v očiach druhého, zmierili sa v rodine a aj s našimi nepriateľmi, snažili sa rozprávať a vyriešiť konflikty a nebáli sa lásky a to potrebuje každý. Prajem vám, aby ste tento čas využili. Daro budeme hľadať hřiby teraz, keď už nerastú, musíme ísť na ne vtedy, keď sú. Dostali sme tohtoročné Vianoce, ako ďalšiu šancu, odkryť to najkrajšie a to je Lásky, lebo tá nás robí skutočne šťastnými. Zo srdca vám prajem nájsť tento vzácny poklad.

P. Michal Nižnánsky, OSPPE zo Šaštína

Bohatstvo slovenského národa

Ludia už na potopu aj zabudli a zasa ich bolo čoraz viac. Keď ich už bolo toľko, že nemohli vyžiť v starej krajine, prikázal im Pán Boh, aby sa rozšli po svete. Nepustil ich s prázdnyimi rukami – každému národu dal osobitnú reč a osobitné bohatstvo. Veľmi rušno a živo bolo, keď sa národy zišli pred Božím trónom, kde im Pán Boh rozdával dary, aké si kto zažiadala:

– Daj nám, Pane, silu a moc, aby sme panovali nad inými národmi!

– Daj nám, Pane, slávu a múdrosť, aby sme boli slávni vo svete!

I rozdával Pán Boh, kým bolo z čoho, rozdával plným priehřtím. Naveľa, naveľa, na samom konci idú pred Boží trón Slováci. Idú úctivo, je ich len hřstka, najmenej zo všetkých.

– Vitajte, deti moje, a prečo idete až na koniec?

– Ach, odpusť, Otče, väčšie národy nás odsotili, malý národ by sa darmo tisol dopredu.

– A čože vám dať, keď si veľké zeme, moc a slávu už rozobrali iné národy?

– My nežiadame veľké zeme, nedychtíme po moci ani po sláve, len o jedno prosíme, o Tvoju lásku, aby si Slovákov večne miloval!

– O lásku prosíte, dar nad všetky dary na svete? Keď teda lásku chcete, lásku vám dám, slovenský národ budem naveky milovať!

I usmieva sa dobrý Pán Boh, usmieva sa na Slovákov ako otec na dieťa, lebo ich prosba sa mu spomedzi prosieb všetkých národov páči najväčšmi. Ale kdeže sú hranice Božej štedrosti, ktože ju kedy do dna vyčerpá? I namáča si pán Boh prst v rajskej studni a dotkne sa jazyka Slovákov: – Dávam vám do daru najkrajšiu reč, akú iní ľudia na zemi nemajú. Slovenská reč bude taká ľubozvučná, ako keď v nebi spievajú anjeli. Taká krásna, ako keď sa rosa jagá na slnci. Taká príjemná, ako keď vetrik veje v máji. Taká sladká, ako keď dieťa teší matka. Taká milá, ako keď sa usmeje nevinné dieťa. Taká, že pri jej zvukoch budú mladí ešte mladší a aj srdcia starých ľudí omladnú!

Druhý raz načiera Pán Boh do nebeského raja, berie z neho najkrajšie piesne a kladie ich do úst Slovákom: – Dávam vám do daru aj piesne, najkrajšie piesne na svete. Keď vaše devy zaspievajú, vtáčiky zmĺknu, zazurčia potôčiky, vršky podskočia, spev slovenských diev na raj premení vašu zem!

Aj tretí raz sa Pán Boh usmieva na Slovákov, do tretice všetkého dobrého: – Napokon vám dávam aj krásnu vlasť pod Tatrami, to bude vaša milá otčina. Tam obrábajte svoje role, tam zachovávajte otcovské mravy, kresťanskú vieru, reč slovenskú. A keby aj súženie prišlo na vás, nezúfajte, ja vás vždy budem nosiť v otcovskom srdci, ja vám vždy pomôžem!

Ó, vďaka Ti, Pane, vďaka, vďaka, že si nezabudol na Slováka!

Maroš Madačov

...Pokračovanie príbehu...

Nuž veru nezabudol Pán Boh na slovenský národ, ktorý slúbil naveky milovať. Ochránil ho od súženia, ktoré trápi svet a ochraňoval svoje milované slovenské diatky i od nebezpečenstva Corona vírusu viac, ako hociktoré iné. Ten malý skromný národ žiadal a dostal najväčší dar, ktorým je láska. Nech len prebýva medzi nami a sprevádza nás v zlých i dobrých časoch!

Prevzaté z metodického bulletinu „Človek-človeku“

Spoločenská kronika

Narodili sa:

Amália Malíková

Štefan Čerešník
Timea Matulová

Zosobášili sa:

Radoslav Halanda – Veronika Pikulíková
Lukáš Sloboda – Ivana Mišaná
Ján Mach – Ľubica Havlová
Pavel Štepán – Anna Masaříková
Ivan Šiška – Nikola Machová
Jaromír Zálešák – Oksana Valieva
Marián Malík – Mária Hrnčířiková
Tomáš Lepeš – Ing. Katarína Podešlová
Ing. Pavel Klein – Mgr. Radka Petrášová
Pavel Láník – Mária Pikulíková

Všetko najlepšie na spoločnej ceste životom

Opustili nás:

Milan Hrebačka vo veku 76 rokov
Tomáš Blažek vo veku 94 rokov
Jarmila Hoferková vo veku 59 rokov
Jozef Jakúbek vo veku 57 rokov
Cecília Malíková vo veku 72 rokov
Štefánia Dermeková vo veku 75 rokov

Čeť ich pamiatke

Kultúrno-spoločenská činnosť

Čo bolo ...

15. 8. 2020 Hody

Čo bude ...

Súťaž „Železný hasič Záhoria“ plánovaný na 19. septembra 2020 bol pre opatrenia ohľadom COVID-19 zrušený a bude sa konať v náhradnom termíne, ktorý bude dodatočne oznámený.

Všetky akcie sú do odvolania zrušené a podľa toho, ako sa bude vyvíjať situácia vzhľadom na COVID-19 v našej spoločnosti, budeme včas reagovať a oznámime prípadné aktivity v kultúrnom a športovom dianí v našej obci.

Harmonogram vývozu komunálneho odpadu v roku 2021

14. 1. 2021	22. 7. 2021
4. 2. 2021	12. 8. 2021
25. 2. 2021	2. 9. 2021
18. 3. 2021	23. 9. 2021
8. 4. 2021	14. 10. 2021
29. 4. 2021	4. 11. 2021
20. 5. 2021	25. 11. 2021
10. 6. 2021	16. 12. 2021
1. 7. 2021	

Harmonogram vývozu separovaného odpadu v roku 2021

26. 1. 2021	27. 7. 2021
23. 2. 2021	24. 8. 2021
23. 3. 2021	21. 9. 2021
20. 4. 2021	19. 10. 2021
18. 5. 2021	16. 11. 2021
29. 6. 2021	21. 12. 2021

Čo s odpadom z cintorínov

Opäť sme si pripomenuli Sviatok všetkých svätých a po ňom Sviatok všetkých verných zosnulých, ľudovo nazývané aj Dušičky, ktoré sú tradíciou nielen na Slovensku. Začiatok novembra je u nás spájaný so spomienkami na tých, ktorí už nie sú medzi nami. Svoju úctu a to, že nám chýbajú, sme si zvykli prejavovať vyzdobením miest ich posledného odpočinku. Obchody sú celé týždne pred sviatkami preplnené umelými kyticami a kahancami. Zamysleli sme sa niekedy, či naozaj potrebujú naši blízki až takúto umelú „parádu“?

Vysvietené cintoríny s bohatou výzdobou majú však aj svoju odvrátenú stránku. Preplnené kontajnery doslúženej výzdoby. Málokto sa zamyslí, aká je budúcnosť všetkých sviečok, kahancov a umelých vencov. V tom lepšom prípade skončia nekonečné tony nepotrebných dekorácií v triedenom zbere. Zo sklenených kahancov môžu byť o rok opäť ďalšie kahance, keď z nich odstránime zvyšky vosku. Ale väčšina tejto „parády“ sa nahromadí v zmesovom komunálnom odpade. A ten sa, bohužiaľ, bude na skládkach rozkladať ešte veľa rokov.

Pre tých, ktorým životné prostredie nie je lahostajné a chcú byť k nemu ohladuplní, je tu jednoduchý návod, ako naložiť so spomínanou výzdobou. Do kontajnera na biologický odpad alebo kompostéra patria zelené časti prírodných vencov a kytic, živé kvety, listie, menšie konáre.

Do kontajnera na sklo môžete vytriediť fľaše, poháre, sklenené svietniky a kahance bez umelých a kovových vrchnákov. Tie, tiež očistené od vosku, môžete vyhodiť do triedeného zberu plastov a kovov.

Umelé kvety sú však väčšinou zložené z viacerých materiálov, a preto do triedeného zberu nepatria. Ideálnym riešením je preto snaha o zníženie množstva odpadu. Treba zvážiť, či naozaj potrebujeme mať na hrobch našich blízkych desiatky kahancov a umelých kytic, poprípade ich nahradiť prírodnými materiálmi. Dá sa to úplne jednoducho a dokonca to šetrí nielen životné prostredie, ale aj peňaženku. Stačí vysadiť napríklad chryzantémy v črepníkoch, ktoré sú typickým kvetom pre toto obdobie. Vence z prírodných materiálov nie sú o nič horšie ako tie umelé. Naopak. Sú rovnako pekné a stačí jedna prechádzka do prírody a pokojne si ozdoby na ne môžete nazbierať aj sami. Veď farebné listie, okrasné plody, vetvičky, mach, sušené kvety, šišky a dreviny sú na každom rohu. Alternatívou umelých kahancov môžu byť sklenené svietniky, ktoré môžeme používať viackrát. Pamätajte, že tieto sviatky nie sú len o bohatej výzdobe, ale o spomienke na našich blízkych, ktorí už nie sú medzi nami.

Pripomeňme si čo nepatrí do triedeného odpadu

Nepatria sem použité **jednorazové rúška, respirátory** – patria do komunálneho odpadu, **inzulínové perá, injekčné striekačky a nespotrebované lieky** – treba odovzdať v lekárni.

Do plastu nepatrí **obuv a odev**, hoci je vyrobený z plastu, **žalúzie, hadice od vysávača, maliarske potreby, kolieskové korčule, koberce, vence z cintorína** – patria do komunálneho odpadu.

Do papiera nepatria **jednorazové plienky, mastný, mokrý a znečistený papier**.

Starý olej – môžete odovzdať na zbernom dvore.

Veľkoobjemový odpad ako **nábytok, matrace** a pod. – treba odovzdať na zberný dvor po oznámení termínu jeho vývozu stanoveného obcou.

Vyradené elektrospotrebiče – treba odovzdať na zberný dvor počas celého roka.

Odev, obuv, handry, plyšové hračky – treba dať do nádob na to určených umiestnených na autobusovej zástavke pri potoku.

Zeleň a odpad zo záhrad – treba dať doma do kompostu.

Opotrebované pneumatiky – vrátiť predajcovi alebo distribútorovi pneumatík.

Postrehy našich stravníkov

Stále dookola sa hovorí o množstve odpadu, jeho likvidácii a nákladoch s ním spojených. Pozrime sa na jeden očividný problém, ktorý nariadila naša vláda. Obedy už nemôžeme nosiť v obedároch, ktoré sme si zadovážili aj na výmenu. Musíme platiť za plastové nádoby, do ktorých nám jedlo servírujú. Ktosi má výrobný program, chrlí plastové nádoby, my stravníci ich zaplatíme a ktosi ich musí ako odpad zlikvidovať. V konečnom dôsledku to zase odnáša naše životné prostredie. Tak kam toto všetko speje?

Koľko zaplatíme za odpad na osobu v roku 2021

Z dôvodu stále sa zvyšujúceho poplatku za likvidáciu odpadov Obecné zastupiteľstvo v Uníne prijalo VZN č. 2/2020 o určení náležitostí miestnych daní a miestnych poplatkov v obci Unín, kde bola stanovená suma na osobu a rok 2021 vo výške 23 €. Obec podľa zákona nemôže na likvidáciu odpadu doplácať z rozpočtu obce, ale ešte ani táto suma nepokrýva celé náklady na likvidáciu a uloženie odpadov.

Naša spoluobčianka pani Klára Vlková sa dožila krásnych 90. rokov. Pri tejto príležitosti ju navštívil starosta obce a poprial jej veľa zdravia, osobnej pohody a Božieho požehnanie.

Foto: A. Matuškovičová

Pamiatka zosnulých

Každý si predstavuje inak stav, ktorý nastane po smrti. Aj zarytí ateisti by v tomto prípade radi verili v nejaké pokračovanie. Dušičky a hmlisté novembrové dni sú ideálny čas na zamýšľanie sa a spomínanie.

V tomto roku vzhľadom na aktuálny stav v našej spoločnosti sa nekonala spomienka na našich zosnulých na miestnom cintoríne. Starosta obce si 2. novembra na deň Pamiatky zosnulých reláciou v miestnom rozhlase uctil pamiatku všetkým zosnulým a menovite tých, ktorí nás opustili počas obdobia od 1. novembra 2019 do 31. októbra 2020. Za toto obdobie ich bolo v našej obci sedem. Po ukončení relácie pri hlavnom kríži na miestnom cintoríne zapálil za každého z nich kahanec.

Nech odpočívajú v pokoji. Česť ich pamiatke.

-rd-

COVID – 19

Takmer v priebehu celého roka 2020 spoločnosť sužuje infekčná choroba COVID-19. Je obmedzený slobodný spoločenský život občanov, ktorý má dopad na fungovanie hospodárstva, služieb, školstva. Sú obmedzené fungovania nemocníc, sociálnych zariadení, nič nefunguje tak, ako by malo. Nie je obmedzená len spoločnosť ale aj každý občan. Každý by mal dodržiavať stanovené opatrenia, aby sa zamedzilo šíreniu tejto choroby. Napriek tomu sa v obci vyskytli pozitívni občania na COVID-19. Nikto nikomu nemôže vyčítať, poukazovať na pozitívnu osobu, že bol u neho zaznamenaný pozitívny test. Každý z nás možno týmto ochorením prešiel, nemusel ani zaznamenať príznaky, ktoré sú u každého jedinca iné. Je však nutné dodržiavať protiepidemiologické opatrenia tak, aby sme zamedzili šíreniu nákazy. Na základe vládneho nariadenia sme v obci mali 3x testovanie na COVID-19. Zodpovedný orgán za testovanie bolo Ministerstvo obrany SR.

Aj touto formou chcem poďakovať všetkým, ktorí sa aktívne zapojili do organizácie testovania. Ako veliteľ odberného miesta bol určený príslušník Dopravného krídla zo základne v Kuchyni rtn. Karol Gazdík. Tento vojak po každej stránke zvládol túto riadiacu a veliteľskú úlohu a patrí mu poďakovanie nás všetkých, ktorí sa zúčastnili pracovne tohto testovania. Osobitne veľká vďaka patrí všetkým zdravotníkom, ktorí sa dobrovoľne prihlásili do testovacieho tímu, ešte pred vyhlásením, že budú aj finančne odmenení. Menovite MUDr. Marián Landl, Jana Flajžíková, Eva Flajžíková, Veronika Herzáňová, Henrieta Vaňková a Mária Anđelová. Mali zodpovednú úlohu, po odbornej stránke, kde neboli zaznamenané žiadne problémy a už vydržať niekoľko hodín v nepriedušnom overale stojí za uznanie. Poďakovanie patrí aj našim hasičom, ktorí zvládali funkciu administrátorov, predsedovi Vladimírovi Tokošovi, veliteľovi Petrovi Vaňkovi, členom Kataríne Pechovej, Tamare Flamíkovej, Róbertovi Strakovi, Ondrejovi Dermekovi a Miroslavovi Vlkovi. O bezpečný priebeh sa postarali príslušníci Policajného zboru SR ppor. Erik Hoferka, mjr. Barbora Veselá, npor. Miroslav Malý, nstržm. Marek Veselý a prap. Ferdinand Antálek.

Samostatnou kapitolou v našej obci sú obmedzenia v sociálnom zariadení Barborka. Už vo februári bolo chrípkové obdobie a v marci pri prvej vlne COVID – 19 bolo zariadenie uzatvorené pre návštevy až do 15. júna. Uzavretie nebolo len pre návštevy, ale ani klienti nesmeli zariadenie okrem návštevy lekára opustiť. Táto situácia je pre klientov veľmi náročná, nevidia osobne svojich blízkych. Aj pre ošetrojúci personál, ktorí musí zvládať danú situáciu, ktorá nimi nie je zavinená, je toto obdobie náročné. Klientom patrí poďakovanie za trpezlivosť a personálu úcta a vďaka za opateru a zvládanie situácie. Všetci sú každé 2 týždne testovaní, zatiaľ bez pozitívnych výsledkov. Záverom mi dovoľte, aby som poďakoval všetkým občanom za trpezlivosť s akou zvládajú súčasnú situáciu, za zodpovednosť s akou plnia pokyny vyplývajúce z protiepidemiologických opatrení.

Úprimná vďaka.

Ján Palkovič – starosta

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v každom krajskom meste vytvorilo informačnú kanceláriu pre obeť trestných činov. Nájdete ho v Trnave, na Kollárovej ulici č. 8, č. tel. 033/5564709. Ak sa cítite byť obeťou, budú vám bezplatne a diskkrétne poskytnuté základné informácie a usmernenie a sprostredkovaná odborná pomoc v oblasti: psychologického poradenstva, sociálneho poradenstva, právnej podpory a usmernenia. Medzi základné vybrané práva obeť patrí aj: - právo byť vypočutý, právo, aby sa s vami zaobchádzalo s úctou, rešpektom a citlivo, právo na odbornú pomoc, právo na informácie v zrozumiteľnej forme, právo na odškodnenie.

Osol

Jedného dňa spadol starý osol do starej studne. Chúďa zviera kričalo a volalo o pomoc niekoľko hodín a farmár sa snažil vymyslieť, čo urobiť. Nakoniec si uvedomil, že nepotrebuje ani studňu, ani osla a rozhodol sa studňu aj s oslom zasypať.

Požiadali pár susedov, aby mu pomohli. Každý schytil lopatu a začal hádzať hlinu, piesok a smetie do studne. Najprv osol hlasno kričal, ale potom sa utíšil.

Ešte tam hodili pár plných lopát a potom sa farmár pozrel do studne. Tam uvidel niečo nečakané. Keď hlina spadla na osla, on to otriasol a potom na to šliapol, aby sa dostal vyššie.

A čím viac farmári hádzali na osla hlinu a smetie, tým vyššie vyšliapol. A nakoniec bol osol tak vysoko, že vyskočil zo studne a odbehol.

Čo z toho plynie?

Život na teba občas bude hádzať hlinu, rôzne druhy špiny. Umenie je to otriasť a šliapnuť vyššie. Každý náš problém je schodík, po ktorom sa dá ísť vyššie. My tak môžeme vyliezť aj z tých najhlbších studní. Len nesmieme prestať, nesmieme sa vzdáť. Otrasmе zo seba špinu a urobme krok vyššie!

Pamätaj si 5 jednoduchých pravidiel pre spokojnosť:

1. Oslobod' srdce od nenávisťi. Odpuš' tým, čo ti ublížili.
2. Netráp sa minulosťou ani budúcnosťou. Čo bolo, to bolo a čo bude aj tak nevieme.
3. Ži jednoducho a maj radosť z toho čo máš.
4. Dávaj viac.
5. Očakávaj menej.

Zdroj: internet

Foto: A. Matušková

Tohtoročná nedela 6. decembra sa niesla v znamení obdarovania. Obec navštívil sv. Mikuláš so svojim sprievodom a navštívil v poobedňajších hodinách všetky deti z obce od 1 do 10 rokov. Niekde padla slzička, inde zase pekná pesnička alebo básnička. Deti sa sv. Mikulášovi poďakovali za malý darček a teraz už budú čakať na preväpnenia, ktoré im prichystá pod stromčekom Ježiško.

-rd-

Okienko do činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska v Uníne

Výbor JDS v Uníne i touto formou pravidelne hodnotí plnenie úloh stanovených hodnotiacou schôdzkou konanou v minulom roku. Pozrime sa teda na to, čo sa aktívnym podielom výboru a členov našej organizácie udialo od júla tohto roku. Dňa 5. augusta sa členovia JDS zúčastnili zájazdu do Veľkého Mederu na kúpenie v termáloch a zaslúžený relax. Dňa 28. augusta bol zorganizovaný zájazd do Búdkova. Niekomu sa bude zdať málo akcií v hodnotenom období, je to realita spôsobená „pandémiou“. I keď sa naše gazdinky a cukrárky v dôsledku uvedených obmedzení nemôžu prezentovať na osvedčených akciách ako sú už tradičné: Sladká sobota v Holíči, Sladká nedzela na Zahorí a tradičná akcia Adventná dedina som presvedčený, že svoju zručnosť a svoje umenie predvedú v rámci svojín rodín. Možno je však na škodu, že ostatní ich umenie neuvidíme a nebudeme mať možnosť ochutnať ich výrobky. Mám však takú myšlienku. Chcel by som Vás požiadať, vyfotografujte svoje umelecké a určite chutné diela a doručte fotografie na obecný úrad (osobne alebo e-mailom). Osobne požiadam starostu a zamestnancov Obecného úradu v Uníne o zverejnenie fotografií výrobkov v obecnej výveske.

Výbor pripravuje pre členov JD ďalšie akcie v roku 2021, ktoré Vám včas oznámi prostredníctvom miestneho rozhlasu, verejnou tabulou a prostredníctvom internetu. Pevne dúfame, že sa budeme môcť realizovať a vrátime sa do normálnych podmienok pre plnohodnotnú činnosť JDS.

Výbor JDS v Uníne oceňuje doterajší prístup členov JD pri plnení opatrení nariadených v dobe pandémie a úprimne nás žiada o dodržiavanie súčasných a určite i budúcich opatrení. Praje pevné zdravie, šťastie a pohodu v novom roku 2021 členom organizácie a všetkým spoluobčanom.

Dr. Ladislav Matušovich

Tulák

Je bežné nedeľné dvojnásobne sviatočné doobedie, 1. november, v obci v pohode prebieha testovanie na COVID – 19. Do ticha zaznie zvučka obecného rozhlasu a následné hlásenie. Varovanie pre občanov, že v unínskom lese sa nachádza hnedý medveď.

Neuverejtné,
ale reálne.

Upozornenie je dané aj na internet, ozývajú sa z okolia poľovníci, turisti, rodáci. Členovia poľovného združenia sledovali pohyb tohto „tuláka“ v unínskom lese. Najskôr našli stopy pri krmelcoch. Až

Stopa medveda v unínskom lese.

Foto: A. Hochman

v nedeľu 22. novembra bol „tulák“ aj videný. Vlado Flamík a Paľo Vach ho zhládli u krmelca ako sa kutal v balíku dlateliny. Podľa ich stanoviska sa jednalo asi o 80 kg jedinca. Aj v nasledujúcom týždni sa objavili stopy v priestore, kde bola na zimu pre zver nachystaná repa. Podľa vyjadrenia poľovníkov sa jedná o 2 – 3 ročné mláďa, ktoré medvedica odvrhla a vyhnala zo svojho teritória. Ťažko povedať a odhadnúť odkiaľ sem prišiel, ale určite si hľadá svoje vlastné lovné teritórium. Či je nebezpečný, ťažko povedať, ale je to divá zver. Nevie ani odhadnúť aký bude jeho ďalší osud. Jedno je však isté, nikdy tu na Záhorí hnedý medveď nežil, tento druh je určite premnožený. Tatranské lesy sú mu už primalé, tak nepohrdol ani našimi záhoráckymi.

-jp-

Liečivé rastliny

Zber liečivých rastlín je taký starý ako ľudstvo samo. Aj v dnešnej modernej dobe chémie významnú úlohu zohrávajú liečivé rastliny a liečivá z nich vyrábané.

Naša Základná organizácia Únie žien v Uníne môže byť právom hrdá, že sa každoročne aktívne zapája do činnosti akým je zber liečivých rastlín. Veď pohľad na krásne pučiace a rozvíjajúce sa kvietky slezu maurského alebo nechtíka lekárskeho pohladia naše ženské srdcia. Za zberom týchto kvietkov sú skryté hodiny trpezlivej práce. Naša letná aktivita priniesla takýto výsledok: slez maurský – 4,70 kg, nechtík lekársky - 0,34 kg, pomarančová kôra – 8 kg a fazuľové struky – 110 kg.

Základná organizácia Únie žien v Uníne vyjadruje veľké uznanie a poďakovanie všetkým členkám, ktoré sa do zberu zapojili. Počas zimného obdobia naďalej pokračuje zber pomarančových šupiek – kôry. Po jej vysušení ju treba uskladňovať v chlade:

Prajeme všetkým našim členkám, ale i ostatným občanom pokojné prežitie Vianoc a veľa zdravia v Novom roku 2021.

Výbor Únie žien v Uníne

Foto: Archív MŠ

„Mikuláš nepríde, má korunu“, povedal Miško a zosmutnel. Jeho slová sa však nepotvrdili. V piatok 4. decembra navštívil našu materskú školu Mikuláš spolu s čertíkom Bertíkom, ktorí urobili deťom radosť prinesenými hračkami a sladkosťami. So šibalským úsmevom na tvári deti sľúbili, že už budú poslúchať. Uvidíme, či sľub dodržia.

Vianočný pozdrav z Barborky

Rok, na ktorý len tak ľahko nezabudneme sa pomaly chýli ku koncu. Je tu čas bilancovania, hodnotenia, účtovania. Pre nás, zamestnancov, bol hlavne pracovne veľmi náročný, lebo sme boli zavalení činnosťami, ktoré súviseli s pandemiou a ochranou zdravia našich klientov. Doslova nad nami visel Damoklov meč, lebo pri vypuknutí epidémie v našom domove, by krízový štáb musel pracovať, bez možnosti ísť domov.

Preto chcem v prvom rade poďakovať všetkým zamestnancom, ktorí si zodpovedne plnili pracovné úlohy, dodržiavali opatrenia, ochotne pomáhali a zastupovali choré kolegyne. Ďalej moja vďaka patrí všetkým, ktorí nám pomáhali a podporovali nás. Darovaním rúšok, dezinfekcie, ovocia, sladkostí. Po krátkom uvoľnení v lete, to bol nezabudnuteľný koncert dychovej hudby Unínčanka, svätá omša spojená s pomazaním chorých novokňaza Josefa Hováda, kaplána v Bystrici pod Hostýnem. Pánovi starostovi Jánovi Palkovičovi patrí vďaka za pomoc a podporu, Mudr.Landlovi a sestričkám za promptné poskytovanie zdravotnej starostlivosti a vdp. Tiborovi Tasárymu za duchovnú službu.

Pred nami sú najkrajšie sviatky v roku – Vianoce. Tešia sa na ne rovnako malí i veľkí. Aj naši klienti už niekoľko týždňov pomáhali pri výrobe vianočných dekorácií, ktoré 2. decembra 2020 prezentovali na predajnej výstavke pred zariadením. Tu chcem poďakovať všetkým, ktorí sa na nej zúčastnili a štedro nás podporili.

Dňa 6. decembra 2020 navštívil Domov Barborka svätý Mikuláš a rozdal všetkým klientom darčeky.

Aj tento rok sa naše zariadenie zapojilo do dobrovoľníckych akcií „Vianočná pošta pre seniorov“ a „Kolkó lásky sa zmesť do krabice od topánok“. Naši klienti sa tešia každému pozdravu a darčeku, ktorý dostanú od štedrých darcov. No najviac tento rok žijú v sebe nádej na stretnutie s blízkymi. Nevieme, či im toto želanie budeme môcť splniť... Z celého srdca im to prajem!

Ale ak by to nebolo možné, inšpirovaná vianočnou poštou, chcem navrhnúť, najmä ich deťom, tento klasický spôsob komunikácie, v ktorom sa dá často ľahšie vyjadriť láska, súcit, odpustenie, bez ktorého často nemôžu opustiť tento svet!

Aj Vám, milí Unínčania, želim, aby Vaše srdcia v tomto vianočnom čase ožiarilo pravé Svetlo a narodil sa v nich pokoj a láska, ktoré Vás budú sprevádzať v novom roku

Za vedenie Domova Barborka Zuzana Hyžová

Foto: Archív DSS Barborka

Sčítanie domov a bytov

Obec vykonala v čase od 1. júna 2020 podľa dostupných údajov sčítanie domov a bytov. Od 15. februára do 31. marca 2021 prebehne zase sčítanie obyvateľov. Obyvatelia budú mať možnosť sa sčítať elektronicky sami, prípadne na kontaktnom mieste – obecnom úrade - s asistovanou službou. Každý občan alebo zákonný zástupca vyplní sčítací formulár na www.scitanie.sk alebo cez mobilnú aplikáciu.

Od Štedrého večera do Troch kráľov

Obdobie v závere a na začiatku nového roka sa spája nielen s najkrajšími sviatkami roka, ale i s množstvom zvykov a obrádov. Veľa z nich pretrvalo dodnes a s pravidelnou samozrejmosťou ich zachovávame. Iné sa postupom času modifikovali a iné sa celkom vytratili. Na porovnanie uvádzame aké sa v minulosti v obci dodržiavali vianočné a novoročné zvyky. Ako predloha nám poslúžila diplomová práca Marty Horváthovej z roku 1978, v ktorej opísala zimný zvykoslovný cyklus v Uníne a v Rozbehoch. Informácie získala od viacerých unínských obyvateľov.

V minulosti v čase od Lucie do Štedrého večera po obci chodili mládenci a praskali bičmi. (Posledným, kto zachovával tento zvyk, bol nebohý Lexa Hurban (žil v Perpéty Danihelovej), ktorý vo štedrovečerný po večer praskaval bičmi na Placi.) Skorej, ešte v 2. polovici 19. storočia, chodieval praskávať bičom po dedine pastier oviec a ľudia mu dávali naturálie.

Posledným jarmokom v roku kam Unínčania vo väčšom množstve chodievali bol mikulášsky jarmok v Šaštíne. Býval vždy v stredu pred Mikulášom a zvyčajne v ten deň pršalo, čo sa dostalo i do úslovia. Keď už dlho nepršalo, hovorievalo sa *mjeli by v Šaštíne spraviť jarmak* aby napršalo. Na jarmoku sa kupoval spotrebný tovar a ošatenie na zimu (topánky, rukavice, baranice, kožušiny) ako i špecifické potravinové produkty (med, mak a koreniны).

Počas 12 dní od Lucie do Štedrého dňa sa vo väčšej miere pozorovali prejavy počasia a dokonca si to i zapisovali. Podľa toho sa usudzovalo aký bude nasledujúci rok. Hospodári v tomto čase zhotovovali predmety pre hospodárstvo ako napr. koše na hydinu a poľnohospodárske náradie. Taktiež si zvykli v minulosti niektorí odvážni mládenci v tomto čase zhotoviť stoličku o ktorej sa verilo, že keď si na ňu na polnočnej sadnú, uvidia v kostole pri pozdvíhaní všetky bosorky obrátené chrbtom k oltáru.

Samozrejmosťou bolo predvianočné pečenie oblátok *rehtorom* (učiteľ v škole a zároveň i organista v kostole), ktoré sa zachovalo do polovice minulého storočia, do kolektivizácie. Žiaci od 5. triedy chodievali vyberať po dedine od gazdiniiek múku na oblátky. Pri pečení pomáhali rehtorovi i ženy z obce. Oblátok sa pieklo viacero druhov ako večerné, biele, cukrové a *pro statek* so zapečeným zeleným petržlenom. Po domácnostiach sa oblátky roznášali týždeň pred Vianocami. Žiaci pri odovzdávaní predniesli túto krátku reč: *Pred narodením Krista Pána táto obyčaj sa zachováva medzi všemi kresťanmi a proto si Vás pan rehtor predchádzajú a nescú zanedbati a posúvajú Vám tento školský dáreček, abi ste ho vďačne prijali a s Kristem Pánem užívali*. Na to gazdiné odpovedali: *Panbú zapuac, pječne im dekuju* a žiaka obdarovali malým *tringeltom*. Pre rehtora do prázdneho koša nabalila naturálie. Neskoršie oblátky roznášali i dievčatá.

Na Štedrý deň počas dňa sa mohli vykonávať všetky práce, ale musel sa zachovávať prísny pôst. Pre deti, aby to celý deň vydržali sa vravievalo, že večer uvidia baránka. Podľa toho, kto prvý z cudzích ľudí – či muž či žena – prišiel do domu sa usudzovalo, či statok bude mať prírastok v podobe býčka či jalovice. Doobeda hospodár urobil zo slamy malé *povrisu*, ktorými obviazal ovocné stromy, aby mali dobrú úrodu. A poľovníci mávali tradičnú polovku na zajace. Viaceré dievčatá súce na vydaj sa stretli zvyčajne ráno a liali oľvu do studenej vody, aby vedeli akých dostanú mužov. Podľa tvaru stuhnuteho oľva hádali remeslo svojich nastávajúcich. Popoludní sa pripravoval stromček, zvyčajne 1 – 1,5 m vysoký smrek, a chystalo sa k Štedrej večeri. Pôvodne býval povesený zo stropu (z hrady). Od 60. rokov minulého storočia sa v obci udomácnil zvyk dávať ozdobené stromčeky na balkóny a terasy, ktorý v súčasnosti prešiel do ozdoby celého domu. Skôr ako sa zasadlo k Štedrej večeri, sa opatril statok. Každému kusu hovädzieho dobytku sa dal chlieb s petržlenom alebo kus oplátky so zapečenou petržlenovou vňaťou. Psovi sa zasa dával cesnak, aby dobre strážil. Nosnej husi sa hlava natierala medom, aby ju mali radi *húseri*. Svetlo sa na Štedrý deň zažínalo hneď po zotmení. Pod stôl sa nachystala hrst ražnej slamy, ktorá sa upravila do kríža. Tam zostala až do Štefana. Na *slámenku* sa

položilo za hrst z každého obilia a za každého druhu ovocia. Na stôl sa položil peceň chleba, z ktorého sa potom jedlo. Štedrovečernú večeru začínal hospodár modlitbou. Pri večeri nesmel nikto z rodiny chýbať a počas večer nesmel nikto odísť od stola. Po prípitku a zavinšovaní si požehnaných sviatkov každý dostal oblátku s medom. Ďalším chodom boli *pupáky*, potom hríbová omáčka s chlebom, prípadne mliečna krupičná kaša, nasledoval čaj alebo biela káva (*melta*) s koláčom (*zahybákom*). Napokon sa jedlo sušené a čerstvé ovocie a orechy. Každý si zobral jablčko a rozkrojil ho na toľko častí, koľko bolo pri stole osôb a s každým si vymenil jednu časť. Ak by sa stratil, aby vedel s kým pri večeri *handlovať jabúčko*. Orechy sa brali poslepiacky a každý si ho rozlúskol. Ak bol orech zlý, znamenalo to, že do roka zomrie. Z každého jedla sa odkladalo i pre dobytok. Gazdiná pri večeri hádzala orechy do kútov izby, aby bolo dosť hydiny. Omrvinky zo stola sa pozbierali a spálili. Od 60. rokov 20. storočia sa nedielnou súčasťou Štedrej večere stal kapor, či ryba na rôzne spôsoby. Po večeri chodievali dievčence *trást puot* a to na humne, pričom hovorili: *Trasu, trsu puot, de si milí, pot!* a potom dávali pozor z ktorej strany zabreše pes, stade bude ženích. Deti i mladší chodievali koledovať po susedoch a rodine, chudobnejší z domu do domu za čo dostali pupáky, ovocie alebo koláče. Aby sa vydržalo do Polnočnej, po večeri sa rozprávalo, chlapi zvykli hrať karty. Po príchode z polnočnej omše odkrojil hospodár kústik z koláča i kústik z chleba a obidva tieto kúsky priviazal špagátom po obidvoch stranách noža a nôž zastokol za brvno v povale. Na druhý deň, na Božie Narodenie, niekedy až na Nový rok, nôž vybral a odviazal kúsky koláča a chleba z noža. Na ktorej strane sa chytala hrdza, to obilie malo v úrode chýbať.

Na Božie Narodenie sa zdržiavalo akejkolvek práce. Ráno sa iba nakrmil statok, ženy nevarievali, ale si na tento deň navarili deň vopred. Na návštevy sa nechodievalo, iba sa išlo do kostola. Dievka, ktorá bola na polnočnej, rannej (pastierskej) a *hrubej* omši a mala so sebou jablčko mala sa po príchode z *hrubej* postaviť do *gánku* (vchodu) a tam ho zjesť. Jej budúci muž sa mal volať podľa mena chlapa, ktorý prvý prešiel vtedy popred ich dom.

Vinšovať sa chodievalo až na Štefana. V tento deň končievala *pahoukom* služba u gazdov a tak sa hovorievalo *Na Ščepána neni pána*.

S posledným dňom v roku sa nespájali žiadne osobitné tradície. Len po večernej omši roka pred kostolom hrávala dychovka a chlapi zvykli strieľať.

Na Nový rok sa zvyklo hovoriť, že *jak na Nový rok tak po ceuť rok*. Opäť sa ako na Štedrý deň podľa toho, kto prvý prišiel na návštevu usudzovalo akého pohlavia bude prírastok dobytku. Opätovne sa vinšovalo k Novému roku.

Na sviatok Troch kráľov si ľudia z kostola nosievali vo fľaškách posvätenú vodu, ktorú si doma naliali do sväteničiek. Ešte predtým, skôr ako si sadli k obedu gazda ňou vykropil celý dom spolu s hospodárskymi budovami, stromy a trocha sa jej nalialo i do studne. Trojkráľové pochôdzky v obci neboli zaužívané. Do Unína prichádzali Traja králi z iných obcí, napokon z Holiča a po dedine chodili asi týždeň, už po Novom roku. Tento zvyk pretrval do 2. svetovej vojny.

Vianočný čas bol popretkávaný zvykmi a patril k tradičnému koloritu sviatkov. Podobne, ako i sám život, sa zvyky neustále vyvíjajú. Hoci niektoré z nich zanikli, naďalej sa Vianoce spájajú s najväčším počtom rituálov. Je na nás do akej podoby a v akom rozsahu ich odovzdáme našim deťom.

Spracované podľa: Kovačovská, Marta. Zimný zvykoslovný cyklus na Záhorí. Diplomová práca. Bratislava: Katedra etnografie a folkloristiky FF UK, 1978.

M. Hoferka

V tomto roku obec vydala kalendár na rok 2021. Občania nad 60 rokov už dostali kalendár zdarma domov pri príležitosti Mesiaca októbra – mesiaca úcty k starším. Ostatní záujemcovia si môžu zakúpiť kalendár na obecnom úrade za 3,- €.

Povesti zo Zámčiska pre najmenších

V našej materskej škole sa najmladší čo-to naučia hrovou formou z histórie legendami opradeného Zámčiska, ktoré pre nich pripravila učiteľka Anna Reháková.

Nad našou dedinou vánok veje a ten si so sebou, kus našej histórie berie. Či starí, či mladí, mali by ju poznať, ticho sa posadte, budem vám rozprávať.

Cesta lesom

Kedysi, veľmi dávno, vládol na Morave mocný a vznešený panovník. Jedného dňa sa vybral na poľovačku. Ako tak chodil po lese, zabľúdil a nevedel nájsť cestu von z lesa. Konáre stromov ho zvierali vo svojom náručí a nechceli ho pustiť. V lese žil človek, ktorý páliť uhlie a práve ten zachránil vznešeného panovníka a vyviedol ho von z lesa. Na mieste, kde ho uhliar zachránil, dal panovník postaviť strážny hrad nazvaný Zámčisko.

Keď kameň svieti

Jedného dňa sa pán z Moravy vybral za uhliarom. Ako tak chodil po lese, opäť zabľúdil. V lese ho zastihla noc. Zrazu pred sebou uvidel, ako sa čosi ligoce. Boli to zázračné kamene ktoré svietia ľuďom na cestu. Pomocou nich potom panovník prišiel až k uhliarovi. Tieto kamene sa zachovali na Zámčisku až dodnes.

Hradisko Zámčisko

Uhliar si narúbal v lese mocné buky z ktorých chcel páliť uhlie. Časti drevených klátov postavil do kruhu vedľa seba a oddychoval. Zrazu počul zavíjanie vlkov, ktoré sa k nemu nemilosrdne blížilo. Rýchlo sa skryl do kruhu postavenom z dreva a čakal. Vlci prišli, cerili zuby, ale dostať sa k nemu nevedeli. Takto drevené kláty zachránili uhliara pred smrťou. Na druhý deň začali ľudia ktorí bývali na hradisku Zámčisko z týchto drevených kolov stavať opevnené hradby.

Každý z týchto príbehov je ilustrovaný podobnými kresbami autorky.

Foto: P. Reháková

Uzácná hlina

Raz uvidel pán Zámčiska v lese človeka, ktorý zablatený od hlavy po päty miesil nohami hlinu. Zvolal na neho: „Človeče, čo robíš v tom blate? Prečo si ho neobišiel ako každý poriadny človek?“ „Ó vznešený pán, je to moja robota. Robím pre teba nádoby na potraviny.“ Panovník jeho slovám neveril a preto zastal a prizeral sa. Človek do hliny nalial vodu, vyčistil ju, tlkol, hnietol a nakoniec na ňu dýchol, aby sa nádoby nerozbili. Z vláčnej hliny pred jeho očami robil misky a džbány. Vládca zahanbene riekol: „Prepáč mi svoju nevedomosť, si naozaj šikovný. Nikdy som netušil, že hlina v sebe ukrýva také tajomstvo a toľkú krásu.“

Šaty z kože

„Synovia moji“, povedal pán Zámčiska „vyrástli ste a potrebujete nové šaty. Zajtra sa vyberiete na lov!“ Bratia žili v lese v ktorom bolo

veľa divej zvery a tak priniesli domov jeleňa, srnku a diviaka. Kožu z týchto zvierat namočili do hustej pasty, ktorú urobili z dreveného popola. Chlpy tak išli ľahko odstrániť. Aby koža nepopraskala a nebola tvrdá, namočili ju do vody. V noci, keď všetci spali, dva stromy – dub a smrek, striasli zo seba svoju kôru, ktorou kožu zafarbili. Keď bola koža napučaná, natiahli ju na drevo, aby sa usušila. Keď uschla, synovia pána Zámčiska si z nej dali ušit šaty.

Pod so mnou na kopec, pozrieme do dialky, uvidíme polia, lesy aj oblaky. Na tom kopci drieme histórie kus, no tak aj ty so mnou, objavíš ju skús.

Uiete, čo je WocaBee?

Žiaci našej školy vedia veľmi dobre.

WocaBee je nová aplikácia, ktorá výrazne pomáha žiakom a študentom učiť sa slovíčka akéhokoľvek cudzieho jazyka. Počas minuloročného dištančného vzdelávania bola táto aplikácia zdarma k dispozícii všetkým žiakom. Naši šiestaci sa v tomto školskom roku zapojili do Jesenného WocaBee šampionátu. Začiatkom mesiaca žiaci 6.A triedy Matúš Bajan, Mária Flamík, Šimon Pecha, Jakub Straka, Walter Göbl a Linda Frühaufová vyhrali okresné kolo tejto súťaže a postúpili tak do krajského kola. Povzbudení víťazstvom v okresnom kole zabojovali, usilovne sa učili slovnú zásobu a dňa 20. novembra sa stali víťazmi aj krajského kola. Postúpili tak medzi školy, ktoré bojovali v celoslovenskom kole.

Výsledky súťaže JESENNÝ WocaBee ŠAMPIONÁT >> celoslovenské kolo 24.11.-27.11.2020 <<

Gratulujeme víťaznej triede, ale aj všetkým ostatným zúčastneným k naozaj obdivuhodným výkonom!
Veríme, že ste sa s WocaBee počas šampionátu naučili množstvo slovné zásoby!

Viďme sa v aplikácii :-)

www.wocabee.app

Kraj	Umiestnenie	Trieda	Priemerný denný počet WocaPoints bodov	Učiteľ	Škola/inštitúcia
Košický kraj	1	3.B	7590	Gabriela G.	ZŠ Pribinova, Trebišov
Žilinský kraj	2	III.AP	7344	Ivana K.	SOŠ dopravná, Žilina
Nitriansky kraj	3	II.B	6459	Alena R.	Gymnázium J.Kráľa
Prešovský kraj	4	7.B ANJ - 1.skupina	6210	Jana J.	ZŠ Sidisko II
Trnavský kraj	5	6. A	4823	Andrea H.	ZŠ s MŠ Unín
Bratislavský kraj	6	Tercia A	4602	Dana B.	Spojená škola Tilgnerova, BA
Banskobystrický kraj	7	6.A Angličtina	2021	Martina T.	ZŠ Golanova
Trenčiansky kraj	8	Tretiaci	795	Jana G.	ZŠ Tužina

V celoslovenskom kole získali krásne 5. miesto. A ako sa im darilo v poradí jednotlivcov? Matúš Bajan bol z našich šiestakov najusilovnejší. Získal 76 108 bodov, čím sa umiestnil na 4. mieste celoslovenského rebríčka. Za svoju usilovnosť získali všetci spomínaní žiaci WocaBee aplikáciu na celý budúci školský rok zdarma a môžu tak pokračovať v učení sa nových slovíčok. Blahoželáme.

-dh-

Červené maky

Tak ako každoročne i tento rok 11. novembra o 11.00 hod. a 11 minút starosta obce príhovorom, avšak pre zmenu v miestnom rozhlase, vzhľadom na situáciu v spoločnosti, pripomenul občanom červené maky, ktoré sa stali symbolom ukončenia 1. svetovej vojny. Po krátkom zhrnutí spomienok a vďaka zapálil pri pomníku padlých, kde sa každoročne naši občania stretávajú, kahance na počesť padlým veteránom.

-rd-

Aj v tomto čase – nečase sú naši žiaci úspešní

V tomto školskom roku to žiaci ani učitelia nemajú vôbec ľahké. Začiatok školského roka bol sprevádzaný rôznymi opatreniami a obmedzeniami. Žiaci sa už tešili do školy, prváci na nových kamarátov. Školáci museli absolvovať meranie teploty a dezinfekciu rúk, tvár museli mať prekrytú rúškom. Prváčikov, prišiel privítať aj pán starosta a priniesol im malé darčeky, aby sa im ľahšie začínal školský rok.

Celý vyučovací proces bol zmenený, žiaci sa ani počas prestávok nemohli stretávať so žiakmi z iných tried. Postupne sme si na novinky zvykli, naučili sa, čo sa môže a čo nie. Vela školských aktivít bolo zakázaných alebo obmedzených. Aj napriek tomu sa žiaci mohli zúčastniť aspoň niektorých súťaží. Jednou z nich je **Hovorme o jedle**. Už minulý rok sa podarilo našim žiakom získať krásne ceny. Tento rok zvíťazila vo svojej kategórii Linda Frühaufová žiačka

6.A s literárnou prácou: „Múdrost minulosti – sýtosť prítomnosti“ a tak isto vo svojej kategórii zvíťazila Ema Slobodová žiačka 8.A s literárnou prácou: „Terezkinho pátranie.“ Súťažné práce si môžete prečítať aj vy.

-dh-

Múdrost' minulosti – sýtosť' prítomnosti

Viem, som ešte len žiačka čo nedávno vykročila zo sveta rozprávok. Vtedy som netušila, že múdrost' rozprávok nájdem vo svojom živote. Pamätám tú veľkosť odkazu „Tri Svätoplukove prúty“, keď sila je v spoločnom ciele. Čo tak „Ľahal dedko repku“? Čím je nás na spoločnom diele viac, tým ľahšie spravíme. S úsmevom si v duchu nôtim melódiu Kolo kolo mlynské, vezmeme si hoblík pilku a keď to kolo spravíme, potom ho roztočíme. Akoby sila viacerých upracovaných rúk slovenského ľudu dala národu istotu do života, istotu dostatku potravín, dostatku živobytia. Lebo aj práca našich poľnohospodárov je ako tá sila v jedinom ciele-vypestovať, dochovať, ponúknuť zdravé potravinové výrobky. V pracovnom tíme spojenými silami dopestovať zrná, a preto: spoločne upraviť pôdu, zasiať, pozbierať úrodu, pomlieť múku, vyrobiť cesto a upiecť chlieb. Kolkože pracovných rúk prispelo k tomu aby chlieb, rožok, koláč sme mali na stole, a desiatu v taške? Ach, ako by sa len Svätopluk tešil, že keď si už z jeho slov nebrali príklad jeho traja synovia, slovenskí poľnohospodári, potravinári, mlynári, pekári nevnímajú spoločné úsilie ako okovy, s úctou sa spoločne podieľajú na jedinom ciele, ktorým bude bochník chleba, pohár mlieka, hrudka tvarohu, miska byrdze. Škoda, že pri pohľade na chlieb s maslom a mliekom nevidíme ľudí, nevidíme koho pracovité ruky sa podieľali na tom, aby krajec chleba voňal na tanieri, slnko sa odrážalo od pohára mlieka. Asi všetky tie ruky, čo na chlebe pracovali, by nás pohladili a ústa zašepkali: „Vážte si potraviny, sú výsledkom práce mnohých ľudí!“ Na plytvanie potravín pozerám so smútkom. Ale s radosťou sledujem nadšenie spolužiaka ako opravoval s dedom traktor, aj jeho sny byť traktorista a v lete kombajnista. S radosťou počúvam zážitky kamarátky ako chodí kŕmiť s tetou kuriatka na farmu, a odstavené teliatka. Toto je nádej, budúcnosť, že aj z nás, teraz ešte detí, budú tímy, ktoré budú pracovať na spoločnom ciele. Aj my sa dostaneme do rozprávky ako dedko čo spoločne so všetkými z rodiny ľahal repku. Ale tá naša rozprávka „O chlebe“ bude začínať: Stanko poorie pole, Jožko zaseje, Ondřík pokosí, Palko odvezie, Milan pomelie, Zuzka vymiesi, Julka upečie, Katka pobalí, Hanka v obchode nám predá. Také budú aj naše ďalšie rozprávky: napr. Rozprávka „O mlieku...“, „O zelenine...“, „O ovoci...“, rozprávka „O mede...“ a všetky budú začínať s inými, už dospelými spolužiakmi. Pre nás, žiakov z našej školy to už nebude rozprávka, tú ponecháme menším deťom. My budeme pracovať na zdravých potravinách tu, na Slovensku. Dôležité je, že v pamäti a srdci už teraz máme odkaz pracovitých rúk a múdrost' zo slovenských rozprávok - všetci spoločne s jedným cieľom, lebo potravinová sebestačnosť Slovenska spočíva v nás, v dopestovaní zdravých slovenských potravín dorobené srdcom!

Linda Frühaufová 6.A

Terezkinho pátranie

Je ráno. Terezka vstáva, pripravuje sa do školy. Nemohla celé noc spať. Tušila dnes nejaké dobrodružstvo, aj zábavné pátranie po odpovedi na otázku „Potravinová sebestačnosť nie je prázdna fráza?“. Na stole mala nachystané raňajky: voňavý krajec čerstvého chleba, maslo a vedľa neho paradajky v obale. Cez vkusné balenie bolo napísané „Vypestované na Slovensku“. Terezka nechápala, prečo sa tým prezentujú, že sú vypestované na Slovensku. Koho to zaujíma? Nikto snáď nepátra po tom, odkiaľ pochádzajú jeho paradajky, ktoré sa chystá zjesť. „No nič, treba vykročiť do školy“, povedala si a dúfala, že sa konečne v škole dozvie prečo mala večer taký pocit. Prvá hodina matematika, zlomky. „Že by práve toto bol ten dôvod? No to snáď nie!“ Druhá hodina slovenčina, tretia výtvarná, potom biológia a stále nič. Už si vážne začínala myslieť, že to úžasné dobrodružstvo dnes v škole nebude. Až napokon zazvonilo na poslednú hodinu, geografiu, poznávanie Slovenska. Ha-ha, akéže poznávanie, v dobe obdobia pandémie a pozatváraných hraníc? Učiteľka poviesla mapu Slovenska a kládla otázky: Je Slovensko samostatné? Kde a čo sa u nás pestuje? Čo sa chová? Sme schopní byť sebestační aj bez dovážaných potravín? Terezka týmto otázkam spochybňovala pozornosť. Ale... po chvíli ju ničto donútilo zamyslieť. „Predsa, učiteľka má možno pravdu, keď zavrieme hranice, budeme mať čo jesť?“ premýšľala. Po skončení vyučovania sa vybrala do obchodu. Na potravinách si všimla odkiaľ pochádzajú. Konečne pochopila, prečo sa paradajky prezentovali Slovenskom. Veď najšť v potravinách ničto slovenské nie je zrovna jednoduché. Je problém najšť slovenskú zeleninu, slovenské ovocie a mnohé iné potraviny? Dokonca na jahodách našla nápis: „Krajina pôvodu: Egypt“ „V Egypte rastú jahody?“ počudovala sa, „a naše sú kde?“ Všetko čo mala kúpiť hľadala slovenské, ale úplne všetko sa jej nepodarilo. Prišla domov, vyložila nákup, pozerá na zoznam čo nenašla. Otvorila okno a začula zvuky ako múúú, gá-gá, kvík kvík. Vtom si uvedomila to čo doteraz mala pod nosom a nevenovala pozornosť: „Veď o pár domov od nás je farma!“ vykrikla, „a možno tam majú aj obchodík!“ Vybehla s taškou a tam v obchode bolo všetko: maso, vajčička, výrobky z mlieka, a dokonca aj ovocie a zelenina. Za plotom voľne pobejúce krásne sliedky, husy, kravičky... a obrovský sad ovocia, vedľa lán zeleniny. Pani farmárka pochválila jej útulný domáci obchodík s mliekom od jej kravičiek, s vajčičkami, zeleninou, ovocím a rôznymi domácimi výrobkami z týchto surovín. Terezka si uvedomila, že toto je to očakávané prekvapivé pátranie a odpoveď na otázku či potravinová sebestačnosť je prázdna fráza? Odpoveď „NIE“! Tá možnosť nám leží na Slovensku, veď práve tu sa nachádza všetko čo dovážame. Ale to slovenské je niečím výnimočné, lebo je so zárukou kvality ukryté v troch slovách „Vyrobené na Slovensku“!

Ema Slobodová 8.A

Ako sa prejavil corona vírus u našich divadelníkov

Na túto tému sme sa zhovárali s Veronikou Stierankovou a položili sme jej pár otázok.

Corona vírus zasiahol aj divadelníkov v Uníne. Čo plánujete?

Mali sme naplánované dve predstavenia, Medveď a Ženba, ale keďže od marca sme doma a situácia nám nedovolila stretávať sa, tak sme nacvičovanie museli na dobu neurčitú odložiť. Myslím si, že v tomto prípade je lepšie odložiť predstavenia na budúci rok, keďže opatrenia sa menia zo dňa na deň, tak nikto nevie, čo bude o dva týždne. Do budúca chcem pokračovať v hrách, ktoré sme mali odohrať v Uníne. Ja sa už veľmi teším, keď nám konečne situácia dovolí stretávať sa a nacvičovať. Myslím si, že fanúšikov divadla nesklameme a majú sa na čo tešiť.

Mám jednu dobrú správu, pripravujem nové hudobno-spevácke predstavenie, ktoré nesie autorskú tvorbu. Zatiaľ je toto dielo v procese, ale teším sa na jeho realizáciu. Prezradím len málo, toto predstavenie je založené na ľudových piesňach, ktoré sú každému známe, ide o takzvanú slovenskú klasiku v súčasnosti. A týmto dielom chcem poukázať na to, že slovenské tradície sú krásne a nemali by sme na ne zabúdať.

Máme info, že si uspela v castingu na muzikál. Čo je na tom pravdy a o aký sa jedná?

Áno, dostala som sa do muzikálu Voda a krv nad vodou, toto dielo je od významného slovenského režiséra Jána Ďurovčika. V muzikáli zaznejú skladby z legendárnej skupiny Elán. Príbeh parafrázuje slávny román Alexandra Dumasa Gróf Monte Christo.

Začalo to tak, že štyri dni pred konkurzom mi volal môj profesor Ľubomír Dolný, ktorý pracuje v Divadle Nová scéna s tým, že v piatok je konkurz do muzikálu k Jánovi Ďurovčikovi a mám sa dostaviť na konkurz. Keďže ma tlačil čas, musela som s učením textov začať hneď v ten večer. Celé dni som presedela pri klavíri a spievala. Nevidela som to nádejne, lebo tie piesne boli spevácky náročné a na to potrebuje každý spevák čas, aby sa to perfektne naučil.

Keď som prišla na konkurz mala som neskutočný stres, začali sme tanečnou zložkou. Ján Ďurovčík je známy tým, že má náročné choreografie a chcel vidieť to najlepšie, hlavne výraz a presnosť. Potom sme prešli na spevácku zložku a na javisku sme mali prácu vo dvojici, a keďže mojou partnerkou bola moja spolužiačka, tak sme si to užili a dali sme do toho všetko, prišlo mi to tak, ako keby sme bojovali o život.

Foto: Archív V. Stierankovej

Z 30 ľudí si vybral 5 dievčat a medzi nimi som bola aj ja, na čo som neskutočne hrdá, lebo k Ďurovčikovi do muzikálu je dostať sa veľmi ťažké, ale bol to môj sen už od začiatku štúdia na konzervatóriu.

A tak začala moja cesta, keďže som bola v maturitnom ročníku škola mi nechcela umožniť niekde účinkovať, ale niekedy platí pravidlo risk je zisk, tak som podpísala zmluvu a pre mňa nastala veľká otázka, čo bude ďalej, pretože škola nám nechcela umožniť takto intenzívne nacvičovanie. Našťastie to za nás vyriešila pandémia s covid-19 a náhle zatváranie škôl s tým, že sa nám uzatvoril školský

rok a posunulo sa nám aj nacvičovanie muzikálu. Musím povedať, že táto situácia mi dopomohla k môjmu životnému šťastiu.

V máji sme začali nacvičovať spevácku zložku, po mesiaci sme pokračovali v nacvičovaní tanečnej a dramatickej zložky. Každá skúška bola vždy iná, vždy sa niečo dialo, a tým, že sme boli u Jána noví, tak nám to dal občas poriadne pocítiť, ale beriem to z pozitívneho hľadiska, lebo chcel z nás dostať to najlepšie.

Celý august som strávila v Divadle Nová scéna, za ten mesiac som získala veľa skúseností, spoznala som mnoho talentovaných ľudí ako sú napríklad Viktor Vincze, Patrik Vyskočil, Dáriuš Koči, Miroslava Drínová, Janko Slezák a ďalší. Sú pre mňa veľkou inšpiráciou či už po speváckej alebo hereckej stránke. V septembri sme ešte stihli predpremiéru v Žiline, diváci boli prajní a dávali nám pocítiť, že sa im to páči. Myslím si, že to je to ten najkrajší moment, keď stojíte na tak veľkom javisku a pozeráte sa na nadšenie všetkých ľudí. Pár predstavení sme odohrali v Bratislave v Divadle Nová scéna, ale kvôli covid-19 sa všetky predstavenia zrušili a posunuli na december.

Foto: Archív V. Stierankovej

Keď sa ukľudní aktuálna situácia s covid-19 je naplánované celoslovenské turné od Košíc až po Myjavu.

Aktuálne nacvičujem nový rozprávkový muzikál, Alica v krajine zázrakov, ktorý poteší detského diváka. Premiéru predstavenia máme 20. decembra 2020 v kultúrnom dome Zrkadlový háj v Bratislave. Verím, že všetko vyjde podľa plánu.

Aké máš plány do budúcnosti?

Aktuálne sa pripravujem na vysokú školu, dúfam, že tento rok sa to podarí, pretože umenie nemá merítko a každému sa páči niečo iné.

Všeobecne sa chcem naďalej venovať muzikálu a herectvu, aj keď toto povolanie nie je ľahké v časoch keď kultúra prežíva svoje najťažšie obdobie.

Veronika, ďakujeme Ti za rozhovor a prajeme veľa úspechov v škole aj v oblasti kultúry. Ďakujeme, že takto pekne reprezentuješ našu obec. Zároveň Ti prajeme veľa úspechov v spolupráci s našimi domácimi ochotníckymi divadelníkmi.

-jp-

Naše mladé talenty

V letnom čísle unínskych novín sme informovali o prestupe Mareka Reháka zo Senice do Dunajskej Stredy. Požiadali sme ho o jeho dojmy na novom pôsobisku.

Poskytol nám krátky rozhovor na nami zaslané otázky.

V lete si prestúpil na Žitný ostrov do DAC Dunajská Streda. Ako si spokojný po športovej stránke, školskej, celkový dojem z prostredia

Po športovej stránke som maximálne spokojný. V škole som veľa času nestrávil, nakoľko nám zatvorili internát a učíme sa dištančným spôsobom. Na nové prostredie som si celkom rýchlo zvykol. V Dunajskej Stredy som ubytovaný na stredoškolskom internáte kde má DAC pre hráčov vyhradené dve poschodia.

V akom tíme hráš, a čo tréneri?

Hráť v tíme U15 na pozícii stredného obrancu. Hlavnými trénermi sú Krisztián Németh, Robert Biegelbauer a asistentom Imrich Miklós. Sme veľmi dobrý kolektív, v lige sa nám darí. Doteraz sme odohrali 7 zápasov s bilanciou 6 výhier a 1 prehra. V tabuľke sme umiestnení na 3. mieste s rovnakým počtom bodov ako prvé dve mužstvá tabuľky. Osobne si vážim dôvery od trénerov, ktorú som dostal vo všetkých siedmich doteraz odohratých zápasoch v základnej zostave s plným počtom minút.

Skús porovnať tréningy a podmienky v Senici a v Dunajskej Strede?

Tréning podľa mňa závisí od šikovnosti spoluhráčov, nakoľko v DAC mám viac šikovných spoluhráčov, tak aj tréning je kvalitnejší. Podmienky na tréningovanie a starostlivosť o hráčov je v DAC na lepšej úrovni. Klub nám pomáha aj pri zdravotných problémoch, rehabilitácii a pri zdravom stravovaní. V Senici som spoznal veľa dobrých spoluhráčov a trénerov. Na toto obdobie rád spomínam.

Ako prebieha tréningový proces počas corona krízy?

Na začiatku corona krízy sme dostávali od trénerov tréningový plán na každý deň v týždni. Neskôr po uvoľnení opatrení a možnosti trénovať v počte maximálne 6 osôb na jednom ihrisku sme opäť začali trénovať v priestoroch MOL Football Academy. Tréningy prebiehajú v 6 členných skupinách v počte 5 hráčov a 1 tréner a každá skupina je na jednom ihrisku.

MOL Football Academy poskytuje pre mládež nasledovné futbalové ihriská 7 trávnatých ihrísk, 3 umelé trávnaté ihriská, 1 špeciálne ihrisko pre brankárov, 1 umelé trávnaté miniihrisko, 1 externý klimatizovaný vzdelávací park, 1 koordinačno - kondičné ihrisko.

Momentálne mám doobeda dištančné vyučovanie a po obede cestujem 4 - 5 x do týždňa vlakom alebo autom s rodičmi do Dunajskej Strede na tréning. Časovo je to náročné, ale keď niekoho niečo baví, tak sa to dá zvládnuť.

Koncom septembra si bol nominovaný trénerom Martinom Žambom na sústredenie reprezentácie SR U15 v Poprade. Tvoje dojmy, zážitky...

Veľmi ma to potešilo, keďže to bola moja prvá pozvánka do reprezentácie. Na sústredení sa mi veľmi páčilo. Mali sme zabezpečené ubytovanie, stravu a výstroj v Národnom tréningovom centre v Poprade. Tréningovanie prebiehalo dvojfázovo každý deň. Najväčším zážitkom bol pre mňa prípravný zápas, v ktorom sme boli rozdelení na biele a modré mužstvo. Zápas sme odohrali na hlavnom štadióne v Poprade v reprezentačných dresoch a pred zápasom nám hrala slovenská hymna. Som rád že som nadobudol nové skúsenosti a spoznal nových kamarátov a trénerov. Budem naďalej poctivo trénovať a veriť, že príde viac takýchto možností.

Marek ďakujeme za rozhovor a želáme veľa športových a osobných úspechov.

-jp-

Organizačný výbor nohejbalového turnaja všetkým nohejbalistom praje do nového roka 2021 veľa zdravia, šťastia, osobnej pohody a elánu do ďalších športových zápolení. Zároveň ich ubezpečuje, že nohejbalový turnaj sa uskutoční podľa toho, ako to umožnia protipandemické opatrenia.

-jo-

Dnes už historické fotografie z našej obce

Dom Hedvivy a Stanislava Róthových, ktorý sa nachádzal v priestoroch dnešného dvora rodiny Jarmily a Miroslava Mlčúchovcov.

Dom Eudovíta Knotka, ktorý sa nachádzal v dnešnom parku oproti „čajkových uličke“.

Bývalý Mórovský mlyn nachádzajúci sa pri hlavnej ceste pri družstevnej bytovke.